BİLGİ DEMETİ

Sayı : 16

10 Kuruş

KÖY VE KÖY HAYATI

BİLGİ DEMETİ

(İlkokul 4 ve 5. sınıf derslerine göre hazırlanmaktadır. 8 inci sayıdan sonraki çift numaralar 4. sınıfın, tek numaralar da 5. sınıfın derslerine uygundur. Fakat her sayı 3, 4, 5 sınıf çocuğu seviyesinde olduğundan Bilgi Demeti serisini bütün çocukların takibi lâzımdır.)

Şimdiye kadar çıkanlar:

No.	
1	Etrafımızı saran hava.
2	Güneş sistemi.
3	Birleşmiş Milletler ve Unesco.
4	Elektrik.
5	Hayat için lüzumlu olan su.
6	Tabiatta denge - kuvvetlerin korunması.
7	Hayvan ve bitkiler için besin - sindirim.
8	İkinci Dünya Savaşı ve Türkiye.
9	Dünyamız.
10	Mevsim değişmeleri
11	Bugünün hayvanları.
12	Bitkiler ve Besinleri.
13	Osmanlı devleti I
14	Anayurttan göç.
15	Beş duyu.
16	Köy ve köy hayatı.

Bilgi Demeti okuyan çocuklar, okulda ve hayatta daima başarılı olurlar.

BİLGİ DEMETİ

Çocukların Bilgi Hazinesi

Muharrir, öğretmen, müfettiş ve mütercimlerden mürekkep özel bir tercüme, telif, tetkik heyeti tarafından hazırlanmıştır * Sahibi ve Yazı İşlerini Fiilen İdare eden: Ramazan Gökalp Arkın * Yayımlayan: Bir yayınevi — Ankara caddesi İzzettin Hanı 18 numara * Posta kutusu 11 - İstanbul * Telefon 29224 * Basıldığı yer: Hüsnütabiat Basımevi * ayda 6 sayı çıkar * Abonesi 50 sayı üzerinden 5 liradır * * Ekim - Kasım 1950.

BİLGİ DEMETİ
Kolay Yurttaşlık serisi: 16

Köy ve Köy Hayatı

Bu kitap; ilkokul proğramı esaslarına ve yurttaşlık bilgisi ünitesine göre hazırlanmıştır.

Yayımlayan :
R. Gökalp ARKIN

BİR YAYINEVİ

Posta Kutusu 11 — İstanbul

KÖYLERDE HAYAT

Köy, insanların şehirlerden uzakta tarımla uğraşarak toplu olarak yaşadıkları yerlerdir. Şehirli çocuklardan bir kısmı ömürlerinde hiç köy görmemişlerdir. Köyü bir de şehirlere göre anlatmaya çalışalım:

Büyük nüfusların çok çeşitli işlerle uğraşarak yaşadıkları yere şehir derler. Meselâ İstanbul, Ankara, İzmir memleketimizin başlıca şehirlerindendir. Böyle büyük merkezi valiler idare eder.

Ticaret, zenaat ve tarımla uğraşan, şehirlerden daha az nüfuslu yerlere ilçe derler. Şile, Zile, Turhal birer ilçedir. İlçeler vilâyet merkezlerine bağlıdır. Buraları kaymakamlar idare ederler. Kasabalardan daha az nüfuslu, birkaç köyün ortasında bulunan yerlere bucak denir. Bucaklar müdürler tarafından idare edilir. Tamamiyle bağımsız olmayıp kasabalara bağlıdırlar. Bucakların çevresine serpilmiş bulunan daha az nüfuslu en ziyade tarımla ve hayvan yetiştirmekle uğraşan topluluklara da köy derler. Köyleri köylü tarafından seçilmiş olan muhtarlar idare ederler. Muhtarlar bucak müdürlerine bağlıdırlar. Bunların hepsine birden Vilâyet adı verilir. Demek ki bir vilâyette vilâyetin merkezi olan bir şehir, ona bağlı bir kaç ilçe, bu ilçelere bağlı daha çok sayıda bucak ve bucaklara bağlı pek çok sayıda köyler vardır.

Köylerin nüfusu :

Memleketimizde köylerde yaşayan vatandaşların sayısı çok yüksektir. 1950 sayımına göre nüfusumuz yirmi bir milyona yaklaştı. 1945 sayımına göre genel nüfus 18.790.174 idi. Bunun on dört milyondan biraz fazlası köylü idi. Bugün köylerimizin nüfusu daha da çok artmıştır. Demek ki aşağı yukarı nüfusumuzun yüzde sekseni köylüdür.

Yine 1945 sayımına göre memleketimizdeki bütün köylerin sayısı 35.125 tir. Bu sayı pek yüksektir. Bu köylerin büyük bir kısmının nüfusu bir kaç yüz kişiyi aşmaz. Köylerin çoğunun nüfusu 150 ile 2.000 arasındadır.

Bir köylüye köyünün nüfusunu sorduğunuz zaman çok defa: «Bizim köyümüz elli haneliktir» yahut« seksen haneliktir» diye cevap verir. Onlar çok defa nüfuslarından ziyade köyde yaşayan ailelerin sayısını bilirler.

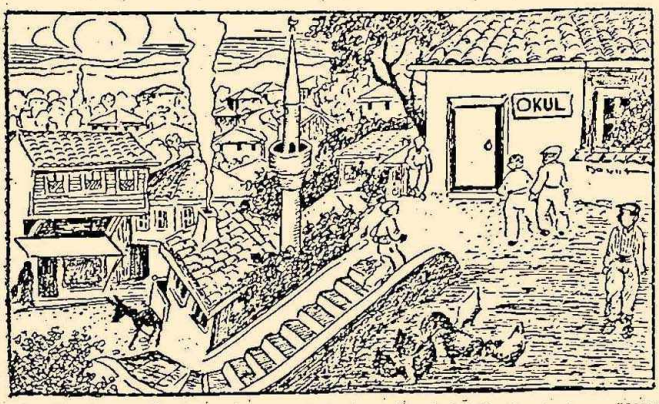

Köyümüz, okulu, camii ve evleriyle toplu bir haldedir.

Köyde yaşayan ailelerin nüfusu çok çeşitlidir. En az iki kişilik aile bulunduğu gibi nüfusu yirmi beş kişiyi bulan ailelere de rastlanır. Lâkin biz memleketimizin bir çok yerlerinde bir ailenin ortalama nüfusunu 5 olarak kabul edersek köydeki hanelerin sayısını 5 ile çarparak o köyün nüfusu hakkında kabataslak bir fikir edinebiliriz.

Köylerin şekli :

Ömründe hiç köy görmemiş olanlar köyün görünüşünün nasıl olduğunu da bilmezler. Memleketimizin her bölgesinde köylerin şekli birbirine benzemez. Orta ve Doğu Anadoluda köyler çok defa toplu bir halde bulunur. Köy bir derenin kıyılarına veya bir tepenin eteklerine kurulmuştur. Tepenin eteklerinde kurulan köylerde evler çok defa birbirine yakın, hattâ birbirlerine geçmiş bir haldedir. Bazan da geniş bir ova üzerinde kurulmuş olan köylerde evler yine toplu bir halde bulunmakla beraber ara-

larında sokaklar vardır. Ovaya veya dere kenarına uzun bir dizi halinde sıralanmış olabilirler.

Tarlalar, bahçeler, hayvanların otladığı mer'alar yahut otlaklar köylerin çevresindedir. Bugünkü gibi güvenliğin sağlanmadığı eski zamanlarda köyler gelecek düşmana yahut eşkiyaya karşı toplu bir halde kendilerini korurlardı. O zamanlarda bazı kasabaların çevresi de duvarlarla çevrili idi. Yahut düşmana karşı savunmak için kaleleri vardı.

Doğu ve Orta Anadolu köyleri :

Orta ve Doğu Anadolunun köyleri evlerini o memlekette en kolay bulunan materyalden yaparlar. Taşın ve kerestenin az olduğu yerlerde evler kerpiçten yapılır. Killi toprak su ile iyice yoğurularak kalıplara dökülür, sonra da uzun zaman güneşte kurumaya bırakılır. Sonra bunlar tuğla gibi üst üste konularak ev yapılır. Kerpiç evlerin damları ağaç dallariyle örtüldükten sonra yine killi toprakla sıvanır. Bazı yerlerde damı sıvadıkları toprağa «Atar çorak» derler. Çünkü köylerin bir çoğunda evlerin damını örtecek kiremit de yoktur. Orta Anadoludaki köy evlerinin bir çoğunun yapılışı böyledir.

Taşın ve kerestenin bol olduğu yerlerde ev yapan köylü bunları bol bol kullanır. Meselâ Kayserinin köy evleri bir çeşit beyaz taştan yapılmıştır. Yahut çok soğuk bir memleket olan Erzurumun evlerinin kalın taş duvarları vardır. İnsanlar böylece soğuktan korunmaya çalışırlar.

Ormanların yakın, kerestenin bol olduğu memleketlerde kereste kullanılır. Böyle köylerde zenginler evlerini bir katı taştan, ikinci katı keresteden olmak üzere iki katlı yaptırırlar.

Karadeniz bölgesinin köyleri :

Karadeniz bölgesindeki köylerde evler dağınık bir halde bulunur. Bu bölge çok dağlıktır. Köyler zümrüt gibi yeşil tepecikler üzerinde kurulmuştur. Bir çok yerler-

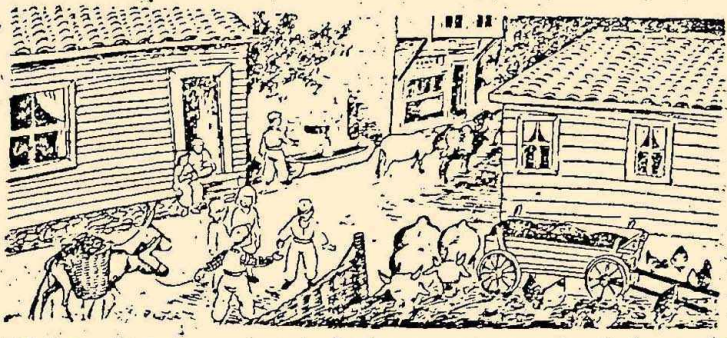

Köylerimizde iş ve geçim bölgelere göre değişir. Köy topluluğu bir aile topluluğu gibidir.

de evler birbirinden uzak, her biri kendi bahçesi ve tarlası içindedir. Bu bol ağaçlı memlekette köyler Orta Anadolu-da olduğu gibi bir bakışta toplu bir halde görünmez.

Karadeniz kıyılarında ağaç bol olduğundan evler çok defa iki katlı ve keresteden yapılır. Bir çok yerlerde damlar kiremitlerle, yahut birbirine balık pulu gibi geçmiş ince tahtalarla örtülmüştür.

Batı bölgesinin köyleri :

Memleketimizin batısında ve Ege havzasındaki ova köyleri en zengin ve gelişmiş bulunan Türk köyleridir. Evler ne Karadenizdeki gibi dağınık, ne de Orta Anadolu-daki gibi birbirlerinin içine geçmiş bir haldedir. Bunlar çok defa aralarında muntazam sokaklar bulunan, sıra halinde dizilmiş evlerdir. Bu taştan veya keresteden yapılmış bir veya iki katlı evlerin damları çok defa kiremitle örtülmüştür.

Köylerde aile :

Köy evlerinde aileler hep bir arada yaşarlar, bu aileler çok defa şehirlerde olduğundan daha kalabalıktır. Köylerde çocuk sayısı şehirlerden fazla olduğu gibi bir evde karı, koca ve çocuklardan başka nüfus da bulunur. Bunlar çok defa ailenin evlenmiş olan oğulları, onların eş-

leri ile çocuklarından ibarettir. Bazan öksüz akraba çocukları da bu ailenin nüfusunu arttırır. Kızlar evlendikleri zaman hiç bir vakit ailelerinin evinde kalmayıp kocalarının evine gelin giderler.

Evlenen her oğul ile eşi ve çocukları için bir göz oda verilir. Onlar orada yaşarlar. Ailenin bir de müşterek aşevi veya mutfağı bulunur, yemek orada pişerek hep birlikte yenir. Ailenin malı da ortaktır.

Evde en çok sözü geçen insan ailenin büyüğü olan babadır. Eşi, oğulları, kızları, gelinleri, torunları hep onu sayar, sözünden dışarı çıkmazlar. Böylece ailenin düzeni bozulmaz.

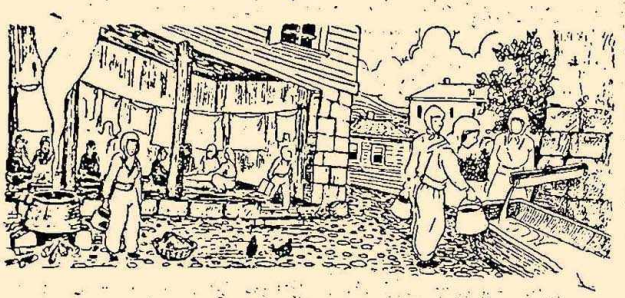

Köylerde bir çok işler birlikte görülür. Burada ortak mallardan biri olan çeşmeyi görüyoruz.

Köylünün ortak malları :

Toplu bir hayat yaşayan köylünün bir çok ortak malları vardır. Eğer varsa köyün ortasından geçen dereden, çeşmeler ve kuyulardan bütün köy halkı faydalanır. Şüphesiz ki su köyün en önemli ihtiyacıdır. Bir köyün kavuşmayı en çok arzuladığı şey bol ve temiz sudur. Zaten sağlığın en önemli şartı da bu değil midir? Bazı köylerin bir kaç tane bol bol tatlı su veren çeşmesi bulunur. Kızlar desti ve kovalariyle birlikte çeşme başına gelerek hem konuşur, hem de sularını doldururlar. Onların birbirlerine en çok rastladıkları yer burasıdır. Bu çeşmelerin bir

kısmı hayır sahibi zenginler tarafından veya köylünün ortaklaşa verdiği para ile yaptırılmıştır. Lâkin bazı köyler bu kadar talihli değildir. Köyün ortasından akan derenin suyunu hem içen, hem hayvanlarını sulayan, çamaşır yıkayan ve daha bir çok ihtiyaçlarını gören köyler vardır. Bazı köyler de kuyuların sularını kullanırlar.

Köyün ortak otlakları vardır. Köyün çobanı veya erkek çocuklar köyün koyunlarını ve sığırlarını buralarda otlatırlar. Her köyün otlakları sınırlarla diğer köylerden ayrılmıştır. İki köy arasında kavga çıkmaması için çobanlar bu sınırların dışına çıkmamaya dikkat ederler.

Ormanlık bölgelerde her köyün kendine mahsus bir ormanı vardır. Böylece köylüler kendi ormanlarını çok defa korurlar, yabancıların rastgele ağaç kesmesine meydan vermezler.

Bunlardan başka bir de köylünün kendi aralarında veya devletin yardımı ile yaptığı ortak mallar vardır. Bazı köylerde yıkanmak ve çamaşır yıkamak için müşterek bir yer bulunur. Köy kadınları orada sıra ile işlerini görürler.

Bir çok köylerde de köylünün el birliğiyle yaparak ortak olarak kullandığı fırınlar vardır. Bu fırınlarda köy kadınları sıra ile ailenin ekmeğini pişirirler.

Misafir odası veya Köy odası :

Köylerimizde gayet güzel bir gelenek vardır. Her köyün bir veya daha fazla köy odası veya misafir odası bulunur. Varlıklı ailelerden biri bu odayı yaptırmıştır. O ailenin evlâdları da atalarının yaptırdığı odayı benimser, orası için lâzım olan şeyleri sağlarlar. Odanın tamiri, eşyası, geceleri lâmbada yakılan petrol hep onlara aittir. Ocakta yanan odun veya tezeği de ya oda sahibi veya diğer köylüler el birliğiyle bulup buluştururlar.

İşlerin az olduğu zamanlarda, en ziyade kış günleri ve geceleri köyün erkekleri bu odada toplanır. Oraya köy kadınının ayak basması âdet değildir. Köyün işleri bu o-

dada görüşülür, gazeteler burada okunur, masallar söylenir, arasıra eğlence ve müşterek yemekler tertip edilir.

Bir de köye gelen misafirler bu odada yatarlar. Oda sahibi misafire yatak yorgan ve yemek gönderir. Köy odası köylünün misafirseverliğini gösteren güzel bir âdettir.

Köy okulu :

Bir çok köylerin en büyük ve en güzel binası okuldur. Bütün köylüyü okutmak hükûmetimizin başlıca amaçlarından biridir. Onun için her köye bir okul yapılmasına çok önem verilmiş, köylü de bu hayırlı işe hem paraca yardım etmiş, hem de hep birlikte çalışarak okul binalarının kurulmasına hizmet etmişlerdir. Okul binaları memleketin her bölgesinde belirli bir plâna göre yapılmıştır.

Okulların bir tarafında bir de Halk odası bulunur. Muhtar ve köylü resmî işlerini bu odada görürler. Bir çok Halk odalarında köylünün tarımdaki ve diğer alanlardaki bilgisini artıracak kitaplar da bulunur.

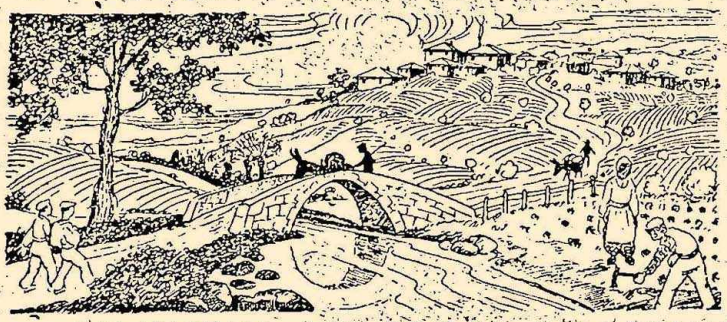

İmece, karşılıklı yardım demektir.

Köylünün birlik işlerinden imece :

Köylerdeki iyi geleneklerden birisi de imecedir. İmece karşılıklı yardım demektir. Bazan iki üç akraba bir olur, hep beraber evvelâ birisinin, sonra diğerlerinin tar-

lalarını biçerler. Bazan bu yardım karşılıksız da olur. Meselâ köy kızları bir olup ihtiyar, dul bir kadının tarlasını biçiverirler. Yahut delikanlılar bir olur, askerdeki bir arkadaşlarının ailesine yardım olsun diye kendi işlerini bitirdikten sonra onun tarlasını ekip biçerler.

Bundan başka ev yapmakta akraba ve komşuların birbirlerine yardım etmeleri âdettir. Yardım gören bir aile ileride kendisine yardım edenler ev yaptığı zaman onlardan karşı yardımlarını esirgemezler. İmece ayni zamanda çok eğlenceli olur. Gençler türkü söyliyerek çalışır, iş sahibinin pişirdiği aşı hep birlikte yerler.

Köyün birlik işleri :

Bundan başka köyün bağlarındaki üzümler de hep ayni günde toplanır. Köy odasında kararlaştırılan bağ bozumu gününde köy halkı çoluk çocuk hep birlikte bağlara giderler ,akşama kadar hem kendi bağlarının üzümlerini toplar hem de yiyip içerek birlikte güzel bir gün geçirirler.

Pekmez kaynatmak, bulgur kaynatmak, buğday süzmek, tezek yoğurmak, tarhana yapmak gibi köylünün yapılması hemen de ayni zamana rastlayan daha bir çok işleri vardır. Bu işlerin bir çoğu karşılıklı yardımla olur. Bilhassa bulgur çekmek kadınların en eğlenceli işlerindendir. Kızlar ve genç kadınlar her gece bir evde toplanarak sıra ile birbirlerinin bulgurunu çekerler. Ev sahibi misafirlere yemiş ikram eder, eğlenceli hikâyeler anlatılır, türkü çağırılır.

Köyü güzelleştirmek için çalışmak :

Bunlardan başka köylünün köyü güzelleştirmek, bataklıkları kurutmak, yolları düzeltmek, sokakları ağaçlandırmak, köyü temizlemek için çalıştıkları da olur. Bazı köylerde köyün işlerini el birliğiyle düzenlemek gibi güzel âdetler varsa da diğer bazı köylerde temizliğe, ölmüş hayvanların gömülmesine, helâların temiz tutulmasına pek dikkat edilmez. Cumhuriyet hükûmeti bu gibi

işlerin üzerinde çok durmaktadır. Bucak müdürleri köylüyü faydalı işler yapmak yolunda teşvik ederler.

Köylerin ağaçlandırılması da çok önemlidir, bunun için de büyük bir gayret sarfediliyor. Bir çok köylerde köy öğretmenleri okul bahçesinde meyva ve diğer ağaç fidanları dikerek köylüye örnek oluyorlar.

Köyde ekonomik hayat :

Köyde başlıca iş tarım ve hayvancılıktır. Memleketin çeşitli bölgelerine göre yapılan tarım da değişir. Orta Anadolu köylüsünün ekip biçtiği başlıca besin maddesi buğday ve arpadır. Tabiî bunun yanıbaşında nohut, bakla, mercimek, fasulye vesaire gibi tahıl, sulak yerlerde sebze, meyva da yetiştirilir. Bir çok köylerde bağ vardır. Bir çok da hayvan yetiştirirler. Koyun ve keçi sürüleri, sığırlar, arıcılıkla, tavukculuk da vardır.

Köylerde iş hayatı :

Köylerde tarım aileler tarafından yapılır. Kadınlar da ev işlerinin yanıbaşında tarla işlerine de yardım ederler. Bilhassa ekin biçme zamanında bütün köy halkı küçük çocuklarına varıncaya kadar tarladadır. Herkes ekinin kurumadan, sel basmadan bir an evvel biçilip harman yapılmasına, savrulup sapının buğdayından ayrılmasına, ondan sonra da ambara taşınmasına gücünün yettiği kadar çalışır.

Bundan başka köylerde bağ ve bahçe işlerinde çalışmak, hayvanlara bakmak lâzımdır. Güzün tarla işlerini bitiren köylüler kış bastırmadan evlerini, ahırlarını tamir etmeye, kışın bütün ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırlar. Aile babaları yetiştirdikleri fazla ürünü köy veya kasabanın çarşısında satarak o para ile vergi borçlarını öder, eve lâzım olan gaz, tuz, şeker, kumaş, ayakkabı vesair lüzumlu şeyleri satın alırlar.

Köy kadınları çok çalışırlar:

Köy kadınlarının da pek çok işleri vardır. Çocuklara bakmak, ev işlerini yapmak, çeşme başında çamaşır yi-

kamak gibi işlerden maada boş zamanlarında tarlalarda çalışırlar.

Güzün buğdaylar ambarlara yerleştirildikten sonra da onların işleri bitmemiştir. Çünkü köylerde ekmek vesair bir çok yiyecekler hazırca çarşıdan alınmaz. Köy kadınları ekmekleri yoğurur ve fırında pişirir, bulgur, tarhana, pekmez hazırlar, yoğurt yapar, tereyağı çıkarırlar, koyunlara bakmak, onları sağmak hep onların işidir. Ağaçlık olmıyan bölgelerde köylünün başlıca yakacağı tezektir. Kadınlar yazın durmadan tezek yoğurur, kurutur ve kışa hazırlarlar. Boş zamanlarında da durmadan yün eğirip, çorap örerler.

Köyde çocuklar bile çalışır :

Köy çocukları şehir çocukları gibi hiç bir iş yapmadan uzun yıllar okula gitmezler. Kızlar annelerine ev işlerinde yardım eder, çeşmeden su taşır, kardeşlerine bakar, tarlada çalışmaya giderler. Oğlanlar da babalarına yardım eder, davarları güder, tarlaya babalarına yemek götürür, daha bir çok işler yaparlar.

Köylere giren tarım makineleri :

Bugün köylünün işi daha ziyade kolaylaşmaya başlamıştır. Memleketin bir çok yerlerinde traktörler, biçer-döğer makineleri bütün bir ailenin enerjisini tüketen işleri kolaylaştırmaktadır. Makinelerin girdiği yerlerde kadınlar evlerinde kalıp çocuklarına ve evlerine daha iyi bakabilmektedir. Makineler sayesinde günün birinde memleketimizde ekilmeyen toprak kalmıyacaktır. Bugün bilhassa büyük ölçüde tarım yapan yerler, Batı Anadolunun zengin toprakları, Akdeniz bölgesinin uçsuz bucaksız pamuk tarlaları makinelerin yardımiyle ekilip biçilmektedir.

Tarım makinelerinden başka hali vakti yerinde köylülerin evine dikiş makinesi, tereyağı makinesi vesaire gibi daha bir çok makineler de yavaş yavaş girmektedir. Bir çok yerlerde şimdiden karasapanın yerini pulluk almıştır.

Köyün kalkındırılması ve Cumhuriyet Hükûmetinin yardımları :

Nüfusumuzun büyük bir kısmı köylerde yaşadığından köylerin kalkınması memleketimiz için çok önemlidir. Eski zamanlarda devlet köylünün dertleriyle ilgilenmezdi. Bugün hükûmet köylüye büyük yardımlarda bulunuyor. Meselâ kıtlık yıllarında tohumluk buğdayı dağıtır. Eski devirlerde bir takım menfaat düşkünü adamlar başı sıkılan köylüye gayet yüksek faizle borca para verir, köylü bu ağır yükün altından kalkamayınca onun varına yoğuna göz dikerdi. Bugün bankalar kurulmuştur. Başı sıkılan, vergi borçlarını o yıl ödemekte güçlük çeken köylüler Ziraat Bankasından veya bir çok yerlerde kooperatiflerden borç para alırlar.

Eski devirlerde köylünün durumu :

Eski devirlerde vergiler de gayet ağırdı. Köylü bunların altından kalkamazdı. Köylüden aşar denilen ve yetiştirdiği buğday ve arpanın onda biri olması lâzım gelen bir vergi alınırdı. Lâkin bunda da bir çok haksızlıklar olur, köylü çok daha fazlasını ödemek zorunda kalırdı. Cumhuriyet hükûmeti zamanında vatandaşlar kaldıramıyacakları kadar ağır vergilerden kurtulmuşlardır. Gelirlerine uygun bir vergi ödemektedirler.

Tarımda köylünün karşılaştığı tehlikeler :

Bazı yıllar ürün bol olur, köylünün yüzü güler. O yılın vergi borçları kolayca ödenir, düğünler, dernekler kurulur. Lâkin bazı yıllar kıtlık olur. Bunun sebeplerinden biri kuraklıktır. Köylünün dörtgözle beklediği ilkbahar yağmurları yağmazsa ekin pek cılız kalır. Yahut bazan da kış çok uzun ve karlı olur. İnsanların yiyeceği tükenir, bir çok hayvanlar açlıktan ölürler. Bazı yıllar iri dolu yağar, ekinlere zarar verir, yahut Eskişehirde olduğu gibi nehirler, ırmaklar taşar ortalığı sular kaplar, bitkiler çürür. Bazan da memleket yer depremi felâketine uğrar, evler barklar yıkılır, insanlar ölür.

Bu gibi kara günlerde hükûmet ve Kızılay hemen vatandaşların yardımına koşar.

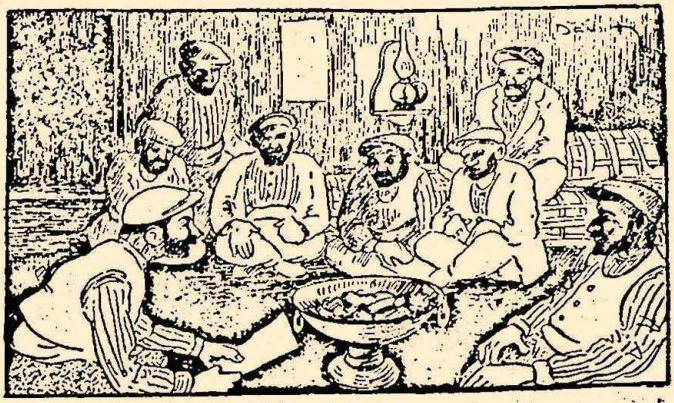

Köyün idaresi, köylünün aralarından seçtiği muhtar ve köy ihtiyar hey'eti eliledir.

Köyler nasıl idare edilir :

Köyleri muhtarların idare ettiğini evvelce söylemiştik. Cumhuriyet Hükûmeti köylerin nasıl idare edileceğine dair bir «Köy Kanunu» hazırlamıştır. Buna göre nüfusu 150 den fazla ve 2.000 den eksik olan köyleri muhtarlar idare eder. Muhtarlar köy halkı tarafından seçilir.

Muhtarlar ve İhtiyar Meclisi nasıl seçilir?

Seçim hakkı olan, yani büyümüş, reşit olmuş her köylünün katıldığı meclise «Köy derneği» denir.

Köy derneği toplanarak iki yılda bir muhtar ve İhtiyar meclisini seçer. Köyün yapılacak işleri hakkında bu meclis karar verir. Köy imamını da onlar seçer. Bağ bekçisi, çoban, vesaire gibi adamların tutulmasında da bütün köylünün fikri alınır.

Köylüler kendi aralarından bilgili, tecrübeli, akıllı adamları secerek ihtiyar meclisini kurarlar. Nüfusu 1.000 den aşağı olan köylerde ihtiyar meclisinin sayısı 8, daha çok nüfuslu köylerde ise 12 dir. Köy imamı ile köy öğretmeni de bu meclisin daimî üyeleridir.

İhtiyar meclisinin ödevleri :

İhtiyar meclisi muhtar ile birlikte köyü idare eder. Köyün bütün işlerini muhtar ihtiyar meclisine danışarak başarır. Köyün okulu, cami, hamam vesaire gibi genel ihtiyaçlarını ihtiyar meclisi düşünür. Köyün masraflarını karşılamak için her köylünün gelirine göre «Salma» salarlar. Yani köye yapılacak masraflara her aile kendi kudretine göre iştirak edecektir.

Köylüler arasında alacak, borç, miras, tarla sınırı vesair meselelerden çıkan anlaşmazlıkları İhtiyar meclisi, mümkünse, halleder. Ailelerin anlaşmalarına yardım ederek onları barıştırır. Böylece çok defa mahkemeye başvurmaya lüzum kalmaz.

Muhtarın ödevleri :

Muhtar köylüye en çok kendini sevdirmiş tecrübeli adamlar arasından seçilir. Çünkü köyün parasını o toplar, o harcar. Yaptığı işler hakkında her zaman İhtiyar meclisine hesap verir.

Muhtar köy işlerinde, mahkemede ve Bucak müdürünün yanında köyünü temsil eder. Köyün dirliği, düzenliği ondan sorulur, insanlar veya hayvanlar arasında bir salgın hastalık çıktığı zaman hemen hükûmete koşar. Katilleri, hırsızları, asker kaçaklarını hükûmete bildirir. Köyün halkı bir felâketle karşılaştığı zaman buna bir çare bulmaya çalışır, bulamazsa yine devlete başvurur. Evleneceklerin nikâh muameleleriyle uğraşır, çiftleri evlendirir.

Muhtarın daha bir çok işleri vardır. O köyün idarecisi, hükûmet yanında köylünün alıcısı ve bir memurudur.

Öğretmen, Eğitmen ve Gezici baş öğretmen :

Büyük köylerde çok defa bir öğretmen bulunur. Bir çok küçük köylerde ise eğitmenler vardır. Sayısı pek çok olan köylerimizin hepsine öğretmen bulmak güç olduğundan okuma yazma bilen zeki köylüler eğitmen kurslarında yetiştirilerek kendi köylerine eğitmen olmuşlardır.

Eğitmenlerin okuttuğu bir kaç köyü gezici baş öğretmenler idare eder. Onlar bu köyleri durmadan dolaşarak eğitmenleri kontrol ederler.

Köylerde güvenlik :

Köyde güvenliği sağlamak için yalnız muhtar yetmez, bir de köy korucusu veya bekcisi vardır. Nüfusu bine kadar olan köylerde bir bekçi bulunur. Bekçi muhtarın emri altında çalışır. Köyün canını, malını korur, yanında silâh taşır.

Bucak merkezlerinde bulunan jandarmalar sık sık köylere uğrarlar, kontrol ederler. Köylerde güvenliği sarsacak bir durum olduğunda derhal köy bekçisinin yardımına koşarlar.

Üzerinde Düşünülecek ve Yapılacak Şeyler :

1. — Her şehrin çevresinde bir çok köyler bulunur, mümkün olursa bir köye gidiniz.

2. — Çeşitli bölgelerdeki köylerin nüfusu ve sayısı üzerinde diğer kitaplardan daha fazla bilgi toplayın.

3. — Köylere ait bir çok resimler biriktiriniz.

4. — Mümkün olursa bir köylü çocuğu ile tanışarak ondan köy hakkında daha çok bilgi edininiz.

5. — Köylerde güzel bir âdet olan imeceyi okuldaki arkadaşlarınız arasında da yerleştirmeye çalışınız ve faydalı işler yapınız.

6. — Bir köyü güzelleştirmek için daha ne gibi şeyler yapmak lâzımdır. Diğer kitaplardan araştırınız.

7. — Memleketimizin çeşitli bölgelerinde daha ne gibi ürünler yetiştiğini coğrafya kitaplarından da araştırınız.

8. — Tarım makineleri hakkında resimler ve daha fazla bilgi toplayınız.

9. — Köy okullarında şehirlerden farklı olarak neler okutulduğunu, köy çocuklarının şehir çocuklarından daha fazla ve daha az bildiği şeyleri araştırınız.

10. — Köylerde söylenen gülünçlü hikâyelerden, masal ve bilmecelerden siz de bir kaç tane öğreniniz.

SORULAR :

1. — Köyler ile şehirler arasında ne gibi farklar vardır?

2. — Türk köylüsünün yetiştirdiği başlıca ürünler hangileridir?

3. — Memleketimizin bütün köyleri birbirine benzer mi? Aralarında ne gibi farklar vardır?

4. — Köy evleri hangi materyallerden yapılır?

5. — Köy ailesi ne demektir? Bu ailenin üyeleri kimlerdir?

6. — Köylünün ortak olarak kullandığı mallar var mıdır? Bunlar nelerdir?

7. — Köydeki güzel ve faydalı âdet ve geleneklerden bir kaçını sayınız.

8. — Eğitmen ve gezici baş öğretmen ne demektir?

9. — İmeceyi anlatınız.

10. — Köy erkeklerinin başlıca işleri nelerdir?

11. — Köy kadınları ne gibi işlerle uğraşırlar?

12. — Köy çocukları ile şehir çocuklarının işleri arasında bir kıyaslama yapınız.

13. — Memleketimizin çeşitli bölgelerinde yetişen ürünleri anlatınız.

14. — Eski metoda göre yapılan tarım ile makinelerle yapılan tarımı karşılaştırarak anlatınız.

15. — Eski devirlerde köylünün durumu nasıldı, bugün nasıldır?

16. — Muhtarlar köyü nasıl idare ederler?

17. — Köylerde güvenliği sağlayanlar kimlerdir?

BİLGİ DEMETİ

(Bu yıl çıkacak olan sayıların konularını ve çıkış zamanlarını aşağıda bulacaksınız.)

Çıkacak olan sayılar :

Aralık

Sayı :

17 - Fatih Beyazit ve Yavuz zamanı.
18—İsparta ve Atinalılar
19 - Elektrik ve Etkileri.
20—Türkiye coğrafyasına bakış.
21—Tabiat kuvvetleri ve biz.
22—Hiristiyanlığın doğuşu.

Ocak

23—Vergiler ve hükûmetin masrafları.
24—Çinliler ve Hintliler
25—Isı ve ısınma araçları.
26—Canlılardaki değişmeler.
27—Köprülüler devri.
28—Belediyemiz ve şehir hayatı.

Şubat

29- Selim III ve Yenileşme hareketleri.
30—Gök Türkler.
31—Suyun üç hali
32—Türkiye coğrafyasına toplu bakış
33—Afrika ve Mısır.
34—Sosyal Yardım Kurumları

Mart

35—İslâmlığın doğuşu.
36—Tanzimat devri.
37—Amerikanın bulunuşu
38—Canlılardaki değişmeler.
39—Tabiat harikaları.
40—Türkiyenin nüfus ve gölleri.

Nisan

41—İklim kuşakları ve insanlar.
42—Yurdumuzun idaresi.
43 Demokraside partiler.
44—Samanoğulları Karahanlılar.
45—İtalyan ve Balkan savaşları.
46—Hava ve solunum.

Mayıs
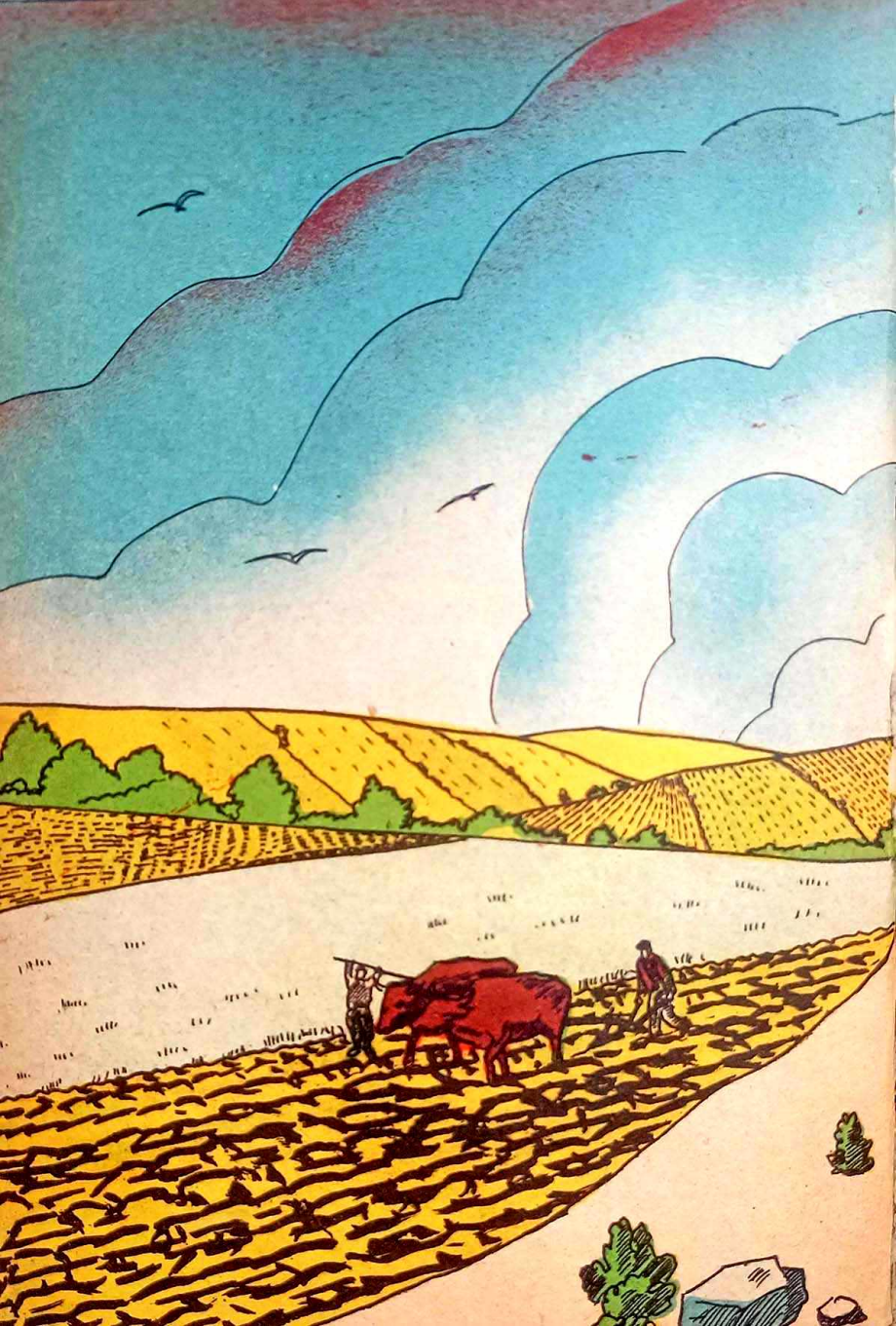
47—Ormanlarımız ve bakımı
48—Sağlığımızı nasıl koruyacağız.
49—Türkiyenin dünya devletleri ile münasebetleri.
50—Büyük Millet Meclisi ve Cumhur Başkanı.
51—Devrimlerimiz
52—Büyük Selçuk Devleti.